SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 126. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 3, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 3-го ЛИПНЯ 1993. Ч. 126. РІК С.

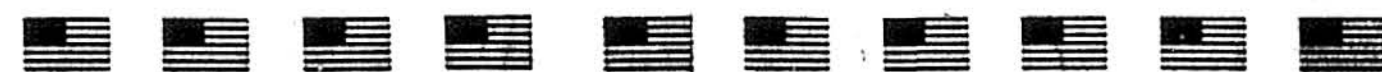
З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТИ, АМЕРИКО!

Із Декларації Незалежности ухваленої одноголосно в Конґресі 4-го липня 1776 р.

„Ми вважаємо за самозрозумілі істини, що всі люди створені рівними: що Творець обдарував їх певними невід'ємними правами, до яких належить життя, свобода і здобування щастя."

УКРАЇНА НЕ ПІДТРИМАЛА АКТУ БОМБАРДУВАННЯ БАГДАДУ

Київ (УНІАР). — Тут 29-го червня на сесії Верховної Ради України виступив міністер закордонних справ Анатолій Зленко і заявив, що Україна нічого не знала про наміри ЗСА бомбити штаб-квартиру іракської розвідки. МЗС України довідалося про це з преси, після того, як перший заступник міністра закордонних справ Росії Анатолій Адамішин розповів депутатам Верховної Ради Росії, що за годину до початку бомбардування ЗСА поінформували про це керівників Росії. Адамішин не пояснив російським парляментаристам хто конкретно доручив МЗС Росії виступити з заявою про виправдання дій ЗСА, однак підтвердив, що президент Єльцин був поінформований про ракетну атаку на Багдад.

Інакше відреагувало Міністерство закордонних справ України. Першим кроком стала заява зі співчуттям з приводу загибелі мирних людей під час ракетної атаки на Багдад. В заяві наголошено, що всі народи світу — великі і малі — повинні поважати правила міжнародного співжиття, територіяльну цілісність держав, їхнє право на безпеку. До Міністерства закордонних справ негайно запросили амбасадора ЗСА Романа Попадюка і міністер Зленко у розмові з ним засудив ракетний обстріл військовими частинами ЗСА території Іраку. У відповідь амбасадор ЗСА передав документи, які свідчать, що Ірак готував замах на колишнього президента ЗСА Джорджа Буша, текст звернення президента ЗСА Б. Клінтона до народу і повідомив, що 62 відсотки американців вважають акцію правильною.

(Закінчення на стор. 3)

А. Руцкой закликав моряків підняти російські прапори

Київ (УНІАР). — Тут 30-го червня начальник управління контролю за озброєннями Анатолій Грищенко під час зустрічі з журналістами прокоментував телеграму російського віцепрезидента Алєксандра Руцкого до командування Чорноморської фльоти. У телеграмі він закликав моряків не розглядати питання про розподіл кораблів й підняти 1-го липня на всіх суднах Андріївські прапори Російської фльоти.

У зв'язку з цим амбасадор Російської федерації Смоляков був запрошений до Міністерства закордонних справ України для роз'яснень, однак він нічого конкретно не зміг відповісти.

А. Грищенко засудив телеграму російського віцепрезидента Руцкого як спробу одностороннього перегляду статусу Чорноморської фльоти, порушення державного суверенітету України, недотримання домовленостей, досягнутих на президентському рівні.

Спілка офіцерів Військово-морських сил України звернулася до військовослужбовців, які є громадянами України і служать на Чорноморській фльоті, з закликом не піддаватися на провокації, а суворо дотримуватися угоди, яка гарантує нормальний процес формування двох фльот — Української і Російської. У зверненні морські офіцери нагадують, що Чорноморську фльоту і далі фінансує Україна, на що вже тільки цього року витрачено 13,2 більйони карбованців, тобто 92 відсотки витрат на поточне утримання фльоти оплачує Україна. Таким чином, спростовується твердження, що Україна, мовляв, неспроможна утримувати свою фльоту і забезпечити її боєздатність.

Президент Словаччини відвідав Україну

Київ (УНІАР). — Тут 29—30-го червня на запрошення Президента України Леоніда Кравчука перебував з дружиною президент Словаччини Міхал Ковач. Словацького президента зустрічала почесна варта з підняттям словацького і українського прапорів та виконанням гимнів обох держав. Президент Кравчук прийняв гостей в Маріїнському палаці, де вони розмовляли за зачиненими дверима. Л. Кравчук і М. Ковач підписали угоду про добросусідські відносини і співпрацю між Україною і Словацькою Республікою в галузі економіки, політики, науки, торгівлі, освіти, мистецтва.

Президент Словаччини також зустрівся з головою Верховної Ради України Іваном Плющем. Під час зустрічі було підтверджено пріоритетність всебічних відносин і співпраці в різних галузях. На запитання Плюща про ставлення гостя до наступного референдуму президент Ковач сказав, що підтримує ті політичні сили, які розуміють що це є вимога самого життя.

В ці дні в Україні проходив тиждень Словацької культури і дружина словацького президента пані Ковач взяла участь у відкритті виставки сучасної словацької графіки в галерії Спілки журналістів України.

У міністерстві закордонних справ України підписано угоду про співпрацю між зовнішніми міністерствами двох країн. Українську сторону представляв заступник міністра Микола Макаревич, словацьку — державний секретар Ян Ліщух. Як зазначив гість Словаччина не має територіяльних претензій і засуджує всі прояви екстремізму і сепаратизму. Є певні проблеми з мадярською меншістю, але їх небагато, підкреслив Ян Ліщух. Він також поінформував про розподіл майна між Чехією і Словаччиною.

На спільній пресовій конференції 30-го червня, присвяченій підсумкам візити Міхала Ковача в Україну, Л. Кравчук підкреслив, що Україна ніколи не мала зі Словаччиною міжнаціональних проблем і навів історичні факти, які свідчать, що між Україною і Словаччиною ніколи не було війн. Президент Словаччини наголосив, що це вперше Україна і Словацька Республіка мали змогу укласти угоди як суверенні держави. Гість відзначив значний економічний та інтелектуальний потенціял України і сказав, що його народ дивиться на Україну як на найбільшого і найперспективнішого партнера.

На закінчення Президент Кравчук привітав Президента Ковача з тим, що Словаччина стала членом Европейської Ради.

Княжий дар кредитівки „Самопоміч" в Ню Йорку

Ню Йорк. — Тут у вівторок, 22-го червня, у домівці Пласту відбулося чергове засідання Крайового Комітету Вшанування Жертв Голоду в Україні 1933 р., на якому підведено підсумки проведеної праці, зокрема крайового та місцевих відзначень Дня Скорботи 1 червня 1993 р., а також розроблено пляни виставок і семінарів про Голод по різних університетах і бібліотеках ЗСА. Особливу увагу присвячено виданню в українській мові в Україні книжки визначного англійського науковця-історика Роберта Канквеста „Жнива скорботи". Ця книжка повинна вийти тиражем 100,000 примірників в серпні ц. р. коштом 60,000 ам. дол.

Комітет прийняв до відома звідомлення фінансового референта мгра Ярослава Оберишина, що на цю ціль вплинув княжий дар кредитівки „Самопоміч" в Ню Йорку в сумі 10,000 дол. а також 2,200 дол. від православної кредитівки в Ню Йорку, 2,000 дол. від відділу Товариства „Самопоміч" в Пассейку, по 1,000 дол. від РОДУ-УККА, від УАКР і від М. і І. Коців. Вплинули теж і менші пожертви. Голова Комітету проф. Тарас Гунчак звернув увагу на важливість видання цього твору в Україні, де сьогодні поновно оживають комуністи, які були спричинниками Великого голоду. Ще раз підтверджено, що всі жертводавці у висоті 5,000 дол.носитимуть ім'я „Мецената", а жертводавці у висоті 1,000 — „Добродія". Імена „Меценатів" і „Добродіїв" будуть поміщені у цьому виданні. На кінець вирішено ще раз звернутися до українських фінансових інституцій, організацій допомоги Україні та загальної громадськости. Пожертви звільнені від податку і можна надсилати на адресу: Famine '33, Self Reliance FCU NY. 108 2nd Ave, New York, NY 10003.

Львів побачив книжку „Стрілецька Голгофа"

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Минулого року у Львові з видавництва „Каменяр" появилася 399-сторінкова книжка „Стрілецька Голгофа" (Спроба антології). Упорядником її, автором вступної статті і приміток є Тарас Ю. Салига. Художнє оформлення — І. Плесканка.

На зміст цієї книжки складаються вірші 53-ох письменників України, які розгортають на сторінках цього особливого твору стрілецьку славу, боротьбу цього відважного українського війська, яке „підоймало червону калину", візерунками якої і оздоблена книжка. Знаходиться тут і жмінка прозових творів — нариси, есеї та оповідання.

Т. Ю. Салига пише у вступному слові „Від упорядника": „Процес українського духовного відродження сьогодні не тільки відкриває в нашій історії, культурі, літературі так звані 'білі плями', а й виявляє цілі прогалини, які часто слід заповнювати не поодинокими фактами чи окремими іменами. Ці прогалини на загальнонаціональному полі іноді зяють порожнечою проваль, на місці яких була реальна дійсність суспільних рухів, розмаїтих художньо-естетичних шляхів та певних творчих досягнень. Та спадщину мусимо приймати такою, якою вона є: з прогалинами і проваллями, осквернену і покривджену. Важко заповнювати такі прогалини. Важко від того, що болить душа, пече образа за чиєсь свавільне плюндрування рідного культурного набутку. Плюндрування настільки затяте, що часами вдається натрапляти лише на сліди літературних речей".

Видання „Стрілецька Голгофа" — в ціні 10 дол. — можна набути, звертаючися на адресу: Svoboda Book Store, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302.

„Обереги" виступлять для гостей Союзівки

Союзівка (Г. Колесса). — Під час наступного вікенду мистецька програма оселі пропонує гостям концерт ансамблю зі Львова „Обереги", який відбудеться у суботу, 10-го липня, в залі „Веселки", початок о год. 8:30 вечора.

Ця фолкльорна група вже відома нашій громаді із численних виступів на різних фестивалях, концертах, зустрічах та забавах. Усі її учасники — теперішні або колишні студенти Львівської консерваторії, деякі самі вже викладають, тому все у них покладено на професійну основу. Використовуючи рідковживані старовинні українські інструменти (флояру, фрілку, зозульку, дримбу, бугай, ліру) та традиційні сопілку, цимбали, бандуру для виконання старовинної української народної музики, вони сприяють збереженню тих традицій, які вже майже заникають.

Назва ансамблю містить в собі глибокий зміст. Берегиня, обереги — давні добрі символи нашого народу, генетичне коріння яких сягає глибини століть. В репертуарі ансамблю, крім старовинних українських пісень, романсів і танцювальних мелодій, є власні твори учасників ансамблю, в яких збережені характерні риси фолкльору з різних реґіонів — наприклад, Гуцульщини чи Буковини.

Ансамбль був створений у 1989 році. Крім України, його виступи відбулися в Польщі, Німеччині, Австрії; до ЗСА група приїхала вже втретє. Крім виступів для нашої громади, „Обереги" першими зарепрезентували Україну в Епкот Центрі, Волт Дисней Ворлд, де стали лавреатами Міжнародної Фестивальної Програми і були нагороджені Пам'ятною відзнакою фестивалю.

Після вищезгаданого концерту „Оберегів" о год. 10-ій вечора — забава, гратиме оркестра „Український сувенір" з Ню Йорку.

Від 9-го до 11-го липня в Головному будинку проходитиме виставка емалей Дмитра Фаркавця. Мистець походить з карпатського реґіону України. Одержав освіту в Чехо-Словаччині, проживає в Канаді вже понад 23 роки. Працює в різних жанрах та творчих техніках. Його унікальні твори-мініятюри, мальовані волоском під мікроскопом, принесли Д. Фаркавцеві світову славу; за них ім'я артиста було занесено до книги рекордів Гінесса.

Фолкльорний ансамбль „Обереги"

З уваги на Свято Незалежности Америки, яке припадає в цьому році на неділю, 4-го липня, бюра Головного Уряду УНС і видавництва будуть закриті в понеділок 5-го липня, а чергове число „Свободи" появиться у вівторок з датою середи 7-го липня. — Ред.

ВЕРХОВНА РАДА РОСІЇ ЗАКЛИКАЄ ПОКАРАТИ ЕСТОНІЮ

Москва. — В четвер, 1-го липня, Верховна Рада Росії прийняла резолюцію, яка вимагає затримати виведення російських військ з Естонії до того часу, поки естонський парлямент не перегляне прийнятий декілька днів тому закон про громадянство, згідно з яким не всі російськомовні особи автоматично можуть стати громадянами цієї прибалтійської республіки. Російські депутати закликають також застосувати „політичні, економічні і всі інші заходи" проти Естонії. Як відомо, Росія вже припинила доставу газу в Естонію — у відповідь на „порушення прав російської меншини". Естонські законодавці звинувачують Росію і особисто президента Б. Єльцина у впертому небажанні виводити війська з республіки, продовжити панування в Естонії московського впливу.

Тим часом міжнародні експерти відзначають, що прийнятий естонським парляментом закон просто леґалізував статус росіян, котрі мешкають в республіці, однак не мають наміру ставати естонськими громадянами.

Новий закон вимагає, щоб росіяни, які мешкають в Естонії після 1945 року, повинні самі порушувати питання про громадянство і скласти іспит на знання естонської мови. Спеціяльна комісія правників ООН, яка цими днями прибула до Естонії, ніяких порушень громадянських прав російської меншини в цьому законі не знайшла.

„Ню Йорк Таймс" знову пише про Україну

Ню Йорк. — Може навіть незвичним видається для читачів газети „Ню Йорк Таймс" те, що в числі з понеділка, 28-го червня, у рубриці для листів читачів під заголовком „Уведіть Росію та Україну до НАТО разом", є аж три листи, в яких читачі відповідають на окремі статті, що появилися на сторінках „Ню Йорк Таймс" 16-го, 17-го та 21-го червня.

Автор першого листи Іра Люї Стравс, є координатором Американського комітету у справах Східньої Европи та Росії при НАТО. Покликаючись на статтю з 21-го червня „Розмовляти треба з Україною серйозно", автор на самому початку підкреслює, що найперше треба запропонувати Україні такі можливості безпеки, які були б зрозумілими та корисними як для України, так і для Америки. Він пропонує, щоб Росію і Україну прийняти до НАТО в той сам час, зобов'язуючи обидві країни полагодити свої непорозуміння, і в цей спосіб Захід запобіг би виникнення ще одного конфлікту. Це можна, — каже автор, — поставити як вимогу вступу до НАТО для обидвох країн, але треба це зробити вже тепер, а не відкладати на пізніше. Річ у тім, — перестерігає він, — що немає рівноваги між Росією та Україною, коли залишити їх самих полагоджувати свої непорозуміння, бо тоді Росія вирішить ці проблеми у свою користь перевагою своєї сили. Саме тому Україна не може тепер позбуватися ядерної зброї зі своєї території, і все це, — каже автор, — сталося через недбальство НАТО та Заходу стосовно України. З цього приводу І.Л. Стравс уважає, що згадана редакційна стаття „Ню Йорк Таймс" подає надію на те, що Захід врешті-решт пробудиться і здасть собі справу з важливости України.

У наступному листі авторства Джералда Нестора з Помона, Н.Й., у відповідь на статтю Джері Гю з 17-го червня „Росія цілює своєю зброєю — оливою". Цей дописувач зауважує, що автор згаданої статті не надто обзнайомлений з історією Російсько - Українського „об'єднання", яке, — твердить автор листа, — почалося в XVII столітті та в підсумку дало винищення українських культурних, світських і релігійних інституцій, смерть мільйонів осіб, „злочином" яких було те, що були вони українцями, не згадуючи вже про послідовну і заплянованy русифікацію населення, московщення української мови і культури. Далі автор листа питається автора статті Джері Гю, як він може пропонувати Україні покладатися на допомогу ЗСА, коли Америка так нефортунно полагоджує конфлікт у колишній Югославії, а в той сам час Росія починає погрожувати своїм сусідам силою. Закінчує він свого лис-

(Закінчення на стор. 3)

В УКРАЇНІ

ЛЬВІВЩИНА. — У селищі Воютичі Самбірського району біля місцевої церкви виник конфлікт між 50-ма вірними УГКЦ та УАПЦ. Зчинилася бійка після якої дві особи потрапили до лікарні, ще чотири особи були травмовані. Конфлікт припинили працівники міліції.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — Викрадених два тижні тому двох дітей місцевого комерсанта за викуп у кілька мільйонів карбованців повернено батькам. До правоохоронних органів батьки не зверталися, бо це було однією з умов повернення дітей здоровими.

ОДЕСА. — Рада директорів підприємств міста підтримала вимоги профспілок про врегулювання податків, припинення свавілля банків та солідарність з вимогами страйкуючих шахтарів, однак, на власних підприємствах директори намагаються не допустити страйків.

ЗАПОРІЖЖЯ. — За інформацією Департаменту України, 28-го червня спрацював аварійний захист на Запорізькій Атомній електростанції, зупинено працю третього бльоку через надто високий тиск в другому контурі. Спеціяльна комісія розслідує причини. Радіяційних викидів не було.

ОДЕСА. — Морська академія оголосила набір студентів. Академія готує фахівців-інженерів для танкерної фльоти України, яку будують спільно Чорноморське пароплавство, українські корабели та німецький судно-будівний концерн. Відповідно створюють змішаний банк, забезпеченеву компанію та фрахтовий центр.

ПОЛТАВА. — Розвідниками „Полтаванафтогазгеології" відкрито ще одну ґазову свердловину в області, резерви якої оцінюються на 4 більйони карбованців.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City N J

День Незалежности

4-те липня — це в Америці найбільше світське щорічне свято, бо 4-го липня 1776 року у Філядельфії проголошено Декларацію Незалежности, яка започаткувала визвольну війну-революцію проти колоніяльної британської імперії. Кожний сяк-так свідомий свого „я" народ у світі змагав від непам'ятних часів до своєї повної незалежности, бо тільки тоді, у системі волі, можна розвивати й осягати високий рівень культури й матеріяльного добробуту. Від 1776 року по нинішній день — трішки більше, як 200 літ, і в отому короткому часі перші іміґранти-піонери здвигнули підвалини під наймогутнішу у світі імперію між двома океанами, з найвищим життєвим стандартом мешканців. Тому справедливо названо той процес „американським чудом". А втім, це не єдине у всесвітній історії чудо. Бо воскресення української державности у 1991 році, від Попраду по Дін, і без проливу краплини крови — це було теж чудо.

У минулому році в Україні вперше відзначувано урочисто перші роковини державної незалежности 24-го серпня, бо тоді, 24-го серпня 1991 року, Верховна Рада України проголосила державну незалежність. Не тільки тріюмфальний референдум 1-го грудня 1991 року, але й оте проголошення Верховною Радою було своєрідним чудом, бо це сталося ще за панування Міхаїла Ґорбачова у Москві і за існування Совєтського Союзу. Серпневий путч сталіністів у Москві, який скомпромітував Комуністичну партію, приспішив проголошення незалежности України.

Історія не повторюється, але має паралелі. Можна знайти деяку паралелю між датами 24-го серпня і 22-го січня, бо 22-го січня 1918 року проголошено у Четвертому Універсалі „ні від кого незалежну, суверенну державу українського народу" також несподівано, під поштовхом подій. Совєтський уряд вислав був до Берестя Литовського свою делеґацію під проводом Йоффе для проведення сепаратних мирових переговорів про закінчення Першої світової війни, і треба було мерщій вислати й Україні свою делеґацію, яка промовляла б від „ні від кого незалежної" української держави.

Історичні чуда-паралелі й символічні дати — це один бік медалі. Другим боком є реальна дійсність, є конечність зберегти і закріпити відзискану державну незалежність, бо загирення такої історичної події є однозначне з поверненням до колоніяльного стану.

Кожні історичні роковини спонукують згадувати минуле незлим тихим словом та призадумуватися над сучасним і майбутнім. Молода українська держава переживає глибоку кризу, кризу хаосу дитячого віку. Раз-у-раз приходиться черпати віру в силу народу, яка переможе всі сучасні труднощі, потішаючи себе, що подібні труднощі переживають всі країни, які не в силі через ніч визбутися намулу неволі, визбутися всіх препоганих психологічних спадщин русифікаторського режиму та комуністичного правління.

Ми тут, українці, американські громадяни, стежимо за всіма познаками добра і зла в Україні. Багато дорогого часу прогаяно на зовнішні прояви евфорії, захоплення патріотичними фразами, демонстраціями і маніфестаціями, перейменовуванням вулиць і ставленням пам'ятників контроверсійним особам. Але, може, воно було невідхильне, може природним був вибух почувань із нехтуванням розумового чинника. Славити Господа, воно минулося. Відвідини в Україні польського президента, американського секретаря оборони, німецького канцлера, французького адмірала на чолі військової місії та найважливіше — недавня позитивна зустріч Леоніда Кравчука з Борісом Єльциним — це добрі познаки поступу на шляху збереження і закріплення незалежности. Доброю познакою є праця над конституцією, дарма що вона відбувається дивоглядним для нас шляхом. Виглядає, що цей рік буде вирішальним, що в цьому році таки появиться конституція з визначенням характеру української держави та розподіленням функцій державної верхівки і що в цьому році вдасться припинити страхітливу інфляцію, яка внеможливлює введення рідної валюти, провести приватизацію і перейти на вільний ринок.

Чуємо: простолюддя в Україні здорове, воно терпеливе, вибачливе, воно роботяще. Лихо у тому, що простолюддя ніде не будує держави, будує її провідна верства, якою в Україні є нечисленна національно-державна інтеліґенція. Щойно виростає нова ґенерація, на яку всі покладають найбільші надії. Здається, що професійні критики-амбіціонери трохи прозріли, що найпершим пріоритетом є інтерес держави, а не партії і не одиниці. Коли 24-го серпня святкуватимемо другі роковини незалежности — прийдеться радіти, а не критикувати і сумувати.

Микола Світуха

КИЇВ І ВАРШАВА — ПАРТНЕРИ ЧИ СОЮЗНИКИ?

Саме тому, коли на початку травня до Варшави прибула українська делеґація під проводом Антона Бутейка (радника Президента Кравчука з питань закордонної політики) з проєктом згадуваної концепції сфери безпеки і стабільности, польська сторона намагалася затушувати існування такого проєкту. У висліді, в тракті візити Валенси в Києві в кінці травня ніякого поступу на шляху до можливого партнерства в питаннях безпеки не було зроблено.

Одним із успіхів травневої зустрічі президентів у Києві було покликання Консультаційного комітету президентів Польщі і України як форуму для поглиблення і поширення українсько-польських взаємовідносин. Цей почин треба завдячувати ініціятиві Леха Валенси, який ще в грудні минулого року запропонував Леонідові Кравчукові створення такої оригінальної у дипломатичній практиці структури. Співпредсідником цього комітету з польської сторони був назначений згадуваний вже відомий прихильник тіснішої польсько-української співпраці Єжи Мілевський. З української сторони співпредсідником став А. Бутейко.

У статті Прусіновський говорить про те що, незважаючи на зусилля групи експертів приготовити один список питань для спільного розгляду і рішення, Консультаційний комітет таки прийняв два різні проєкти, як підставу для дальших дискусій на рівні робочих комісій. Покищо дві комісії, — одну для справ політики і безпеки і другу для справ національних меншостей. Факт, що не покликано окремої комісії економічної співпраці, мабуть, треба пояснювати свідомістю української сторони того, що відсутність стабільної програми економічних реформ і фіскальної політики в Україні стоїть на перешкоді розвиткові двобічних торговельних зв'язків. Польська преса наголошує, що найважливішою перешкодою для поширення торгівлі є брак механізму розрахунків поміж партнерами. Завдяки цьому, безпосередній бартер, який є основою яких 90 відс. товарообміну поміж двома сусідами, залишиться домінантним засобом тавarообміну на близьке майбутнє зі шкодою для обох сторін.

Партнерство між Києвом і Варшавою реалізується також іншими засобами, серед яких треба відзначити недавню візиту в Україну прем'єра міністра Ганни Сухоцької, зустрічі на рівні міністрів оборони і внутрішніх справ, візиту в травні у Варшаві урядової делеґації під проводом віцепрем'єра Василя Євтухова та інші ініціятиви. Обидві сторони наскрізь позитивно розцінюють таке скріплення взаємовідносин незважаючи на традиційну інертність та історичні упередження. Але передумовою реального, а не декларативного, поступу залишається стабільність політичного балянсу сил в обох державах, чого бракує як в Києві, так і у Варшаві. Ганна Сухоцька, яку тепер уважають найбільше популярним політиком в Польщі, має добрі шанси скріпити свої позиції в польському парляменті у висліді нових виборів на основі нового закону, який виключає репрезентацію у парляменті тих партій, що здобудуть меньше як 5 відс. голосів. Її амбітна приватизаційна політика і строгий контроль державного бюджету здобули їй респект серед польського населення і підтримку міжнародних фінансових інституцій, які заявили готовість елімінувати 50 відс. офіційного боргу Польщі і надати додаткові кредити, зокрема для реформи банкової системи, перебудови сільської господарки і приватизації великих підприємств.

Незважаючи на наявність політичної нестабільности, інфляції, хабарництва та інших „хвороб" пост комуністичного переходового періоду, Польща випередила Україну в багатьох відношеннях, а її досвід є важливим показником для політиків маштабу Леоніда Кравчука і Леоніда Кучми. Не можна дивуватися, що в питаннях державної безпеки і зовнішньої політики польська дипломатія продовжує орієнтацію на НАТО і Европейську співдружність. При наявності адміністраційного хаосу, політичної невизначенності і економічного безладу Україна не виглядає атрактивним партнером, а тим більше надійним союзником.

Краківський „Тигоднік Повшехни" за 6-те червня ц. р. помістив на цю тему короткий коментар Андрія Романовського, де між іншим сказано так: „Страх перед творенням довкола Росії 'санітарного кордону' виявився сильнішим від спокуси будувати 'родинну' Середню Европу. На день перед прибуттям Валенси зголосився до міністерства закордонних справ України американський амбасадор, а в день після від'їзду Валенси з'явився в Києві несподівано віцепрем'єр Росії Александер Шохін. У світлі тепер уже далеко сильнішої резерви свого польського колеґи, Президент Кравчук не рішився форсувати свою ідею проти цілого світу. Покищо ініціятива застрягла в течках Консультаційного комітету".

Реальна ситуація визначує вибір: Київ і Варшава готові на партнерство, але до будь-якого союзу ще дуже далеко.

М. П.

СКІЛЬКИ РОСІЯН В УКРАЇНІ?

Відсутність державности українського народу на протязі довгих часів спричинила поважні втрати в земельних просторах України, що лежали близько до сусідніх держав, бож границі повинні бути там, де починається перевага національної спільноти сусідніх народів, а сучасні границі України проходять по українських землях, заселених густо українцями. Греки жили в торговельних портах північного Причорномор'я та південного Криму впродовж кількох століть переді після народження Христа, так що їхні нащадки сьогодні ледве чи мають щонебудь спільного з Грецією, яка віддалена від України простором Чорного моря й теренами Балкану.

Як відомо, в XV столітті Золота Орда над Волгою розпадалась і частина з неї, татари осіли в Криму, але їх за часів Сталіна повернено в Азію. В Криму тоді місця татарів були поповнені мешканцями з Волині, Черкащини й Полтавщини. Це, очевидно, не збільшило числа росіян в Україні, хоч на Кримському півострові ще з часів СССР проживають деякі пенсіонери. В Криму бувала й Леся Українка, там колись жив і там помер Степан Руданський. Надмірно поширене вживання російської мови в школах і урядових установах України, головно на протязі останніх десятиліть, спричинило те, що під час останнього перепису населення (за існування ще СССР) частина українців була включена до російської меншини, що й дало суму 11 мільйонів росіян на сучасних українських землях, що не відповідає правді.

Нещодавно тут, в ЗСА, у пресі діяспори появилась згадка, що в Донецькому є 22 відсотки росіян, а всіх росіян в Україні — 11 мільйонів.

Насправді ж, згідно з поглядами знавців цієї справи, на сучасних українських землях ледве чи живе п'ять мільйонів росіян. До такого висновку можна прийти і на підставі референдуму проведеного 1-го грудня 1991 року, коли понад 90 відсотків голосуючих було за самостійність України, а неповних 10 відсотків (що становило б приблизно п'ять млн. осіб) були проти самостійности. Крім росіян, сюди слід зарахувати і декого з різних національних меншин, які з будь-яких причин не могли, чи не мали бажання, брати участи в згаданому референдумі. Цікавим є твердження відомого правозахисника Левка Лук'яненка на справу „одинадцять мільйонів". У його інтерв'ю в Канаді, де він тепер є послом України, він сказав: „Оті 11 мільйонів (або як у Криму – 1 мільйон 700 тисяч), — це не є цифра, яка віддзеркалює правдивий стан речей та справжню кількість правдивих росіян. Серед цих 11 мільйонів є величезна частина українців, які внаслідок русифікаторської політики й принижения всього українського за попередні десятиліття переписали свої прізвища на московський кшталт, поправили їх або й просто записалися росіянами. Серед цих 11 мільйонів, я впевнений, більша половина є українці. Наша трагічна семидесятилітня історія призвела до того, що українцем бути було не вигідно, не перспективно і не престижно. Російський шовінізм настільки широко проводив антиукраїнську пропаґанду, що принижувалась не тільки наша мова, наша культура, але й ми самі. Візьміть для прикладу літературу, кінематографію чи театр, — скрізь знайдете зразки того „бачення" українців, коли їх зображували як якихось недорікуватих жартівників, недотеп, злочинних елементів тощо. Всі 70 років окупації України нам прищеплювали комплекс неповноцінности, і він тепер дуже широко закорінений у свідомості багатьох. Подолати його ще далеко не всі змогли. Ось ми і маємо, як залишки того минулого, такий факт, що багато українців називають себе росіянами".

Зараз дехто з них каже: „Я руский, і якби я був чи білорус, чи українець, чи татарин, чи будь-хто, то я є руский". Знаєте, так можна говорити, але тоді треба сказати, що ти теж не росіянин, а просто записуєшся до тієї спільноти, яка є збірним поняттям. Насправді „рускіє" (не московити, бо московити мають свою історію, свої особливості та мову) утворювалися від суміші українців з росіянами, білорусів з азербайджанцями і т. п. Будь-який спільний шлюб приводив до одного і того ж: до росіян, до „рускіх". Ось так тепер і створилося 130 (чи більше) мільйонів, які, звичайно, за етнічним походженням не є ніякі росіяни. Ну, але це все свідчить про величезну силу імперії. Імперія завжди — і російська, і англійська, і будь-яка інша імперія — має величезну силу висмоктувати таланти й здібності з усіх інших національностей, використовувати їх собі на користь. Разом з тим сила імперії впливає ось на таких простих людей, деморалізуючи їх, перетворюючи їх у марґінальних елементів, які від свого відцуралися, нового не навчилися, перестали бути українцями, але й у московитів не зуміли повністю переродитися"...

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „каву і солодке"

Чомусь у нас завжди дуже важливі є точні звітування про різні менш і більш цікаві зібрання, доповіді, наради і про них найскоріше пишуть доморослі журналісти чи пильні секретарі відповідно довгі дописи для поміщення в пресі. Ба ще до того постійно допоминаються, щоб ці дописи якнайскорше видрукувати, мовляв — це актуальний матеріял. А тим часом такі інформаційні дописи часто нагадують таки звичайне (секретарське) звітування з імпрези, в якому неодмінно треба подати точно прізвища і титули всіх важливих для імпрези осіб, включно із тим, хто із пань займався буфетом, хто був при касі та що „при каві й солодкому" ще довго присутні приязно гомоніли...

Ота „кава і солодке" — це немов якийсь закон, що його не можна зламати. Погляньте на пресові звідомлення, то побачите, що майже завжди таке закінчення повторюється.

А шкода. Можна б цей неписаний „закон" зламати разом з іншим, який є значно більше неприємний, а це неписане правило українських імпрез, що вони мусять із засади тривати довго, а промовці — безконечно довго говорити.

І якось усі на це нарікають, а ніхто нічого не робить, щоб цей стан покращав, і щоб нарешті і ми, українці, навчилися, що імпреза не мусить тривати в безконечність, щоб була вдалою. Навпаки, — щораз більше учасників наших імпрез на це скаржаться і щораз більше без охоти, а лиш з обов'язку „відбувають" такі імпрези, і то, звичайно, лише тому, що учасники або пов'язані з організаторами імпрези приналежністю до даного товариства, або вони „ідеологічно споріднені", або ж уважають, що „випадає" піти.

Хто має однак при тому вдоволення і приємність?

Отже, ми постійно про те говоримо, що ми, українці, маємо нахил до довгих балачок, і це при кожній можливій нагоді, але нічого позитивного в тому напрямі не робимо.

Теж нічого не дістьця на те, щоб дописи про імпрези, навіть імпрези дуже незначні й нецікаві, не появлялися на сторінках української преси у довгих колонках, а то й сторінках, хоч їх лише мала кількість читачів переглядає.

Трапляється також доволі часто, що при таких описах чи інших звідомленнях з імпрез в українському світі губляться прізвища когось із важливих присутніх, чи вони неточно подані, або бракує титутів як н. пр. улюбленого в українській спільноті титулу „маґістер" — то тоді справжня біда!

Не допоможе тоді давати спростування, вибачатися, бо все кінчиться тим, що звітодавець має ворога із „покривдженої" особи на принаймні кілька років, якщо не на ціле життя.

А тепер саме дуже а дуже багато відбувається у нас різних імпрез, і коли гостей з України бачимо тут постійно. Майже кожний із важливіших із них виступає з рядом доповідей або має слово при відповідній нагоді: на бенкеті, товариській зустрічі чи на зборах.

Одне слово — тонемо в потоці палких і менше палких слів, але найчастіше вони — довгі-довгі.

І тонемо також у доброї „каві", яку закушуємо „солодким"...

Чи не час наші дуже традиційні і „святі" звичаї трохи змінити відповідно до сьогоднішніх обставин?

О-КА

В СЕРЕДУ, 30-ГО ЧЕРВНЯ, російський президент Боріс Єльцин, який тепер перебуває з візитою у Греції, заявив, що коли Рада безпеки ООН проголосує за те, щоб скасувати ембарго на доставу зброї для боснійських мусулман, Москва накладе вето на це рішення. У спільній заяві Б. Єльцин і грецький прем'єр Константин Міцотакіс підтримали ідею створення на території Боснії трьох осібних держав.

КІЛЬКІСТЬ ОСІБ, заарештованих під час загальноіталійської кампанії боротьби з урядовою корупцією перейшла вже півтори тисячі. В середу, 30-го червня, прокуратура південно-італійського міста Барі видала ордер на арешт колишнього директора-розпорядника великого автового підприємства „Фіят" Вітторіо Гіделла. Його звинувачують у присвоєнні значних сум державних грошей.

Іван Гречко

ДЛЯ ДОБРА НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

Політичні процеси, які відбувалися протягом двох останніх років в імперії зла, довели її до повного розвалу. На румовищах цього політичного монстра постають національні держави, а серед них Україна. Світ з увагою і тривогою стежив за подіями на сході Европи. Ніхто з політиків не сумнівався в тому, що останню крапку над „і" Російської імперії поставить Україна. Так воно і сталося. Першогрудневий референдум скаталізував процеси розвалу і сьогодні про „Союз нерушимих республік свободних" говориться вже в минулому. Українська держава стає реальною політичною, а в недалекому майбутньому також і економічною силою. Настав століттями очікуваний волі час, що коштував нас гекатомми жертв і море крови. Але „звершилось", як сказав перемагаючий на хресті Відкупитель.

Роздумуючи над сакраментальним „звершилось", бачимо в тому велику ролю провіденційних сил, як рівнож і довготривалі зусилля багатьох поколінь свідомих українців. Мусимо не забувати і при всякій нагоді підкреслювати неоцінену заслугу в нашій перемозі української діяспори. Впевнено можемо сказати, що без неї, без її пристрасної заанґажованости в боротьбу за волю України, українська справа в „народів вольних колі" була би в об'єктивній подачі незнана. Імперська пропагандивна машина та її агентурні центри, розгалужені в цілому світі, все робили для того, аби українську проблему сильно підретушувати або й взагалі затушовувати. А що свідома Україна не могла сама себе боронити, бо не мала доступу до міжнародних трибун, то цю тяжку, коштовну і довготривалу місію мусіла перейняти на себе українська політична діяспора. Будучи вповні свідомі її великих заслуг, з гордістю можемо констатувати, що крім різних не раз тактичних ходів, орієнтацій і методів боротьби завжди і всюди єднала всіх велика ідея — самостійна соборна українська держава. Це факти відомі і спеціяльних коментарів не потребують.

На марґінесі цього хочу торкнутися однієї дуже важливої проблеми, яка назріває (як мені видається) в новій констеляції політичних реалій. Отже, само собою зрозуміло, що в процесі довготривалої тяжкої праці і боротьби, яку вела на всі фронти наша діяспора за ідею, вона втомилася. Вона вичерпалася фізично, психічно і очевидно також фінансово. Тому зовсім зрозумілим і оправданим є бажання якогось перепочинку для неї. З тих то причин, очевидно тепер, коли самостійність України більше не квестіонується світом, все частіше роздаються голоси чільних представників діяспори про те, що, мовляв, їх місія уже закінчилася і всі її суспільно-політичні структури, культурні та інші представництва чимдуж повинні бути перенесені на материк. Можливо, що мають певну рацію пропаґатори таких поглядів. Але якщо ходить про наші культурницькі „амбасади", яких, Богу дякувати, також доробилася наша вимушена еміграція, то тут мусимо твердо і переконливо сказати собі, що згортати і закривати їх не те що не треба, а навпаки — не маємо права цього робити.

Інтереси України, як молодої держави, вимагають мати таких інституцій у світі якнайбільше і якнайкраще вивінуваних для якнайкращої експозиції себе перед іншими народами. Тут маю на гадці, крім інших, справи українських музеїв, а в перспективі представницькі центри (інститути) української культури у великих метрополіях світу. Однією з таких є Ню Йорк, де ми на добре задомарилися і закріпилися багатьма поважними інституціями і культурними представництвами. Серед них, на мою думку, центральне місце посідає Український Музей на Другій авеню. Крім тісноти, мізерних експозиційних можливостей та й взагалі непристосованости для музейної справи, мусимо з вдячністю для його нечисленної громадки відданих і жертвенних працівників признати за ними за ними великі заслуги у веденні пропаґанди української культури на американському континенті.

Нам дещо відомо про коштовний проєкт розбудови цього музею. Відомо також, і це зрозуміло, що фінансові можливости діяспори не є безмежними. А тим більше тепер, коли великі суми грошей йдуть на Україну у формі різних пожертв і допомогових акцій. Можливо тому спостерігається певне збайдужіння дромадян до справи української культури, а до Українського Музею в Ню Йорку, зокрема. Аналізуючи і розуміючи всю складність ситуації і не бажаючи нікому накидати своїх думок, вважаю за необхідне, однак, висказати їх і подати на осуд тих, в чиїх руках недалеке майбутнє цього та й інших музеїв, що поза Україною. Не є тайною, що фінансові і

(Закінчення на стор. 3)

Для добра національної культури

(Закінчення зі стор. 2)

матеріяльні потреби України є безмежні. І скільки б діяспора не давала, як би там не висилювалася у своїй жертвенности, все одно — це завжди буде тільки капелька в морі наших безмірних нині потреб. На додаток часто чуємо про різні надужиття окремих безсовісних людей і махінаторів, в наслідок чого не раз тяжко запрацьований і легко пожертвуваний суспільний гріш жертводавців не потрапляє до адресата на Україні. З цим треба рахуватися. Але це не значить, що закликаю діяспору до стримання всякої допомогової акції Україні. Здається, що тут доречна була би орієнтація на біблійну мудрість: „Аби права рука не знала, що і куди дає ліва". То значить, жертвуючи на Україну, не забувати українських потреб там, за синім океаном. Бо так воно є, що всі культурні справи, які донедавна мали характер виключно „діяспорний", тепер, коли вже маємо свою вимріяну державу, стають загальноукраїнськими, незалежно від того, де вони є — на Україні чи поза нею. Коли говоримо про Ню Йорк, то не тільки маємо на увазі виключно цю велетенську космополітичну метрополію. Думаю, що це в рівній мірі стосується також й інших міст, скажімо, Торонто, Едмонтону, Чикаго, можливо, ще й інших міст, а найголовніше — до Вічного Міста, до Риму.

Два роки тому, перебуваючи там з ласки Божої і волі добрих людей, мав я рідкісну і щасливу можливість наочно пересвідчитися в тому, якими прекрасними посілостями тут закріпила Україну Греко-Католицька Церква. Пренайсвітлішої пам'яті Патріярх Йосиф, як і Його попередник, Великий Митрополит Андрей, подбали про те, щоб у Вічному Місті Україна була представлена вічно. Тому старалися гойно, по-королівськи вивінувати її. Годі все перечислити, але такі як „Студіон" над озером Альбано або цілий величезний квартал Святої Софії — це наші скарби в Римі. Проте час до часу доходять (принаймні до Львова) тривожні чутки, що прекрасні забудови „Студіону" будуть продаватися, бо дуже дорого коштує їх утримання. А незабудовану територію Святої Софії римський муніципалітет начебто хоче відібрати від УГКЦ, як невикористовувану за призначенням. Якщо б ми допустилися таких втрат, то нам не простили б ні світлі тіні наших патріярхів, ні наступні покоління. Ми й перед Богом мали б непростимий гріх. Певним є, що утримування згаданого Музею, чи, скажімо, римських посілостей є надзвичайно коштовне і продовжує лягати важким тягарем виключно на плечі нашої втомленої вже діяспори. Але, дорогі браття. Ви, що були для нас прикладом жертвенности і самовідречення в служінні великій ідеї самостійности України, витримайте ще хвилю, поки Україна, як держава, твердо стане на ноги. А тоді вона перейме всі ваші клопоти і тягарі в свої державні руки і запише ваші імена в Золоту Книгу Пам'яті на вічно. То нічого, що ми сьогодні в Україні на безхліб'ї нидіємо. То нічого. Бідувати ми привикли. Але ми твердо і свято віримо в завтрашній день і знаємо, що він буде багатий. Забезпечивши нам скромні достатки, наша держава буде в стані фінансувати культурні потреби нашої діяспори. Так роблять інші і на тому виграють.

Підсумовуючи, хочу сказати таке. Розбудова Українського Музею в Ню Йорку ні під яким претекстом не повинна зніматися з порядку денного. Так само найвищий вже час приступати до виготовлення проектної документації, бодай в ескізному варіянті, побудови великого культурологічного центру в Римі на Вільній території перед УКУ. До цього в найближчому часі буде змушений підключитися Уряд української держави і громадськість України, аби піднести свій престиж і честь нації серед чужинців. Про такі справи, так само як і про своє політичне визнання, дбають всі національні держави всіх цивілізованих народів світу. Ми не можемо бути винятком. Для України, як держави, не буде мати суттєвого значення, хто буде юридичним власником такої інституції чи будівель — Церква, якесь об'єднання чи асоціяція. Головне, щоб вони — такі інституції — працювали для добра України, для утвердження її доброго і славного імени серед інших народів. Святим обов'язком цілого культурного загалу України стане тоді пляномірна праця, аби наповнити такі представництва українським духом і найкращими взорами нашої духовости.

Першим стаю в довжелезну чергу тих, що захочуть бути донорами для вивінування таких представницьких інституцій, Свою чималу збірку народного мистецтва, головно з Гуцульщини і Покуття буду вважати обов'язком і честю для себе — довголітнього збирача, передати в такий музей чи в якийсь інший культурний заклад для постійно діючої експозиції. Я навіть не дуже впевнений, чи я таки перший в черзі. Може хтось уже давно мене випередив з такими покищо безадресними пропозиціями. Та як би там не було — хто перший, а хто буде другий чи десятий, — але думаю, що таких на Україні найдеться немало. Сподіваюся також, що й державні закони України про охорону скарбів національного духу будуть такими, що узгляднюватимуть волю жертводавця. Аби лиш вона була безкорислива і спрямована для добра і на користь нації. І для добра національної культури.

В ОПРИЛЮДНЕНОМУ ГОЛОВНИМ бюром ООН статистичному збірнику ООН повідомляється, що на середину 1991 року кількість населення світу становила 5.4 більйона осіб. Від середини 80-их до середини 90-их років населення землі збільшилося на 441 мільйон осіб. Найбільший приріст спостерігається в Азії (278 мільйонів), Африці (99 мільйонів) і Полудневій Америці (44 мільйони).

Свято героїв на Михайлівці

В неділю, 6-го червня ц. р., після Служби Божої в залі колишньої каплиці, парафіяни, гості та нові парафіяни з України зібралися на програму в пам'ять героїв, що поклали свої голови в обороні України.

Програму відкрила Юля Шаровська, імпрезова референтка парафії св. Архистр. Михаїла, запросивши д-ра Володимира Хромиша виголосити святочне слово.

Відтак виступив Юліян Балан, який виголосив свій вірш „Слава за священне діло". У восьмистрофному вірші згадав українські могили Сибіру, підкреслив геройство наших людей, як чоловіків, так і жінок. Згадав Маківку, Базар, Крути, Броди і геройські походи Української Повстанської Армії.

Свій вірш завершив:

„Живи Україно, в Тебе сила
героїв і тих, хто ще живе,
козацька кров народ
оживила,
до слави Тебе підніме."

З черги ансамбль-квартет — Адріяна Сидоряк, Ірина Готь, Леся Петрик і Надя Петрик — виконав два монтажі. Перший — на тему героїв, пера Володимира Шашаровського, прозвучав майже на рівні професійного виконання. Монтаж почато в чотири голоси:

„Роки минають за роками,
але пам'ять
про полеглих героїв завжди
жеврітиме
у наших серцях".

Строфа за строфою звучали так хвилююче, що слухачі просльозились.

Соборно прозвучала ця строфа:

„Піднесені великим віщим
словом,
що залишив Шевченків
заповіт,
Донець перегукається
з Львовом,
а Київ до Одеси шле
привіт".

Особливо глибоко зворушили усіх ці патріотичні слова:

За нарід мій терпіти
не жаль.
Рідний край — Святоносне
Безмежжя...
Я на кросна закину печаль,
Омофор Україні змережу".

Другий монтаж, „На свято героїв", був спертий на віршах Є. Маланюка, А. Галана, О. Теліги, О. Тарнавського, Л. Мурованої, А. Максимович. Цей монтаж, на відміну від першого, був виконаний напам'ять, скріплений музичною ілюстрацією, що її записала на магнітофонній стрічці Дора Горбачевська.

Приємно було слухати, як та знаменита четвірка виконувала свої партії, індивідуально чи ансамблем. Зацитуємо ще одну строфу, що її виконано разом:

„Благословенний довіку,
Хто себе кров'ю вписав
В книгу безсмертя велику..."

Виконавці монтажів, нові парафіяни церкви св. Архистратига Михаїла — це молоді жінки з України, які влили нову живу кров у парафіяльний ансамбль. Приваблює їхня інтерпретація, акцентування важливих місць тексту, а також дикція, інтонація, правильна подача слова. Вони заслужено викликали велику похвалу слухачів.

Заслугою успіху „Свята героїв" є, у першу чергу, праця Юлі Шашаровської, що зуміла змонтувати добрий ансамбль, включно з головним промовцем. Вона є душею цього мініятюрного ансамблю, який добре знає, як вона турбується про мистецький успіх. Тому всі вони її люблять і шанують.

Програму „Свята героїв" завершено національним гимном.

Після закінчення програми о. митр. Зенон Злочовський, настоятель парафії, склав щиру подяку всім виконавцям, слухачам за чисельну участь, а Юлі Шашаровській, як імпрезовій референтці парафії, склав особливу подяку.

Немає можливості описати радість парафіян церкви св. Архистр. Михаїла, засновників парафії, що пригадують момент, коли Патріярх Йосиф посвячував місце під новий храм Божий.

Тепер, по роках, у висліді наполегливої праці всіх парафіян та грошевих пожертв чисельно невеличкої парафії, жертвенної праці Сестрицтва св. Анни — пишається новозбудована невелика церква, що архітектурою нагадує стиль церков у Карпатах. Вона є прикрасою цілої околиці.

Завершуючи цю статейку, слід додати, що парафіяни цієї церкви невимовно радіють, що їхня парафія росте та розвивається. У наших молитвах просимо Всевишнього, щоб у своєму дарі післав нам сил, енергії та витривалости сплатити борг — спорудити іконостас та виконати поліхромію Церкви-Пам'ятника Патріярхові Йосифові.

Яр. Климовський

„Ню Йорк"...

(Закінчення зі стор. 1)

та твердженням, що, коли б ЗСА були визнали Україну в 1917 році, то чи було б тоді потрібно видавати трильйони долярів на ведення „холодної війни" з СССР?

Третій лист авторства Іяна Бреммера, наукового співробітника Департаменту політичних наук Станфордського університету, стосується статті Селестін Белен, з 16-го червня під заголовком „Українські законодавці чинять спротив кризовому плянові". Тут на самому початку автор листа каже, що помилково пише авторка про те, що на Донбасі є більшість російського населення, бо воно не так. Там росіян є тільки 44 відсотки, хоча дійсно в Донбасі більшість російськомовного населення але це не означає, що вони росіяни. Незадоволення на Донбасі не є на політичному тлі, а радше на тлі економічному, і якщо Україна опиниться під диктатурою, як про це недавно перестерігав прем'єр-міністер Леонід Кучма, то, на думку автора листа, це не станеться з причин етнічних непорозумінь.

В загальному всі три листи є іншого характеру, як будь-коли досі, бо автори листів, підкреслюють брак розуміння ЗСА і Заходу проблем України. Треба сподіватися, що такі листи бодай частково допоможуть змінити політику Заходу стосовно України.

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

Однак фахівці з Міністерства закордонних справ України вивчили згадані документи і зробили висновок, що ЗСА неправомірно посилаються на ст. 51 статуту ООН, оскільки безпосередньої загрози для територіяльної цілісности ЗСА чи агресії проти ЗСА з боку Іраку не було. Крім того, Україна вважає, що ЗСА не мали права діяти без узгодження з Радою Безпеки ООН, посилаючись на те, що атака на Багдад нібито є в сфері американсько-іракських відносин. Такі дії ЗСА не сприятимуть врегулюванню близькосхідніх проблем. Керівництво України вважає, що навіть злочинців не можна карати ціною життя мирних громадян, як не можна виправдати намагання деяких держав привласнювати собі ролю міжнародних поліціянтів.

Під час зустрічі з амбасадором ЗСА Р. Попадюком А. Зленко заявив, що ратифікація Україною угоди Старт-1 може затриматися на невизначений час, оскільки частина депутатів Верховної Ради України висловлюють припущення, що можливим агресором може стати не лише Росія, але й ЗСА. Президент України Леонід Кравчук під час зустрічі з журналістами сказав, що не пов'язує ратифікацію угоди Старт-1 з діями ЗСА в регіоні Перської затоки. Президент заявив, що на всі питання може відповісти лише адміністрація ЗСА, а він особисто вважає, що кожна держава повинна дотримуватися міжнародних правил і поважати ці правила. Однак, зауважив Л. Кравчук, це не матиме великого впливу ні на внутрішню, ні на зовнішню політику України, ні на ратифікацію угоди Старт-1. Ядерна зброя, що зберігається на території України, є більш номінальною, ніж реальною, бо Україна не має змоги її обслуговувати самостійно, не може її використати і не може її замінити. „Ми можемо використати або наші дії, або щось інше для 'нормальної', не ядерної зброї. Виготовити в себе ядерну зброю не можемо. І ніяка інша держава не може постачати нам боєголовок. Таким чином, говорити про те, що Україна може скористатися своєю ядерною зброєю, це — нереально", — заявив Президент Кравчук.

Політичні коментатори з цього приводу зауважують, що Україна більше орієнтується на Европу, бо від ЗСА окрім постійного тиску щодо роззброєння, ніякої допомоги не отримує. В той час, як Росія допомогу від ЗСА отримує суттєву й також тисне на Україну з приводу ратифікації угоди Старт-1. Щоправда, на відміну від МЗС Росії та Б. Єльцина, Верховна Рада Росії і віцепрезидент Руцкой заявили, що не підтримують „акт міжнародного насильства" і що всі проблеми треба вирішувати „цивілізованим шляхом", однак, як зауважує російський журналіст Віталій Портиков, в цьому не варто вбачати аналогію з позицією України, бо хоч слова і схожі, та цілі різні.

СИМФЕРОПІЛЬ. — Коментуючи рішення Верховної Ради Криму створити центральний банк Криму, митне управління, власний бюджет Республіки Крим та податкову систему, депутат Володимир Щербінін заявив: „Ідея режиму відкритої економіки спроектована головним чином на Росію. Це рішення є запізнілою реакцією на сучасні події". Депутат також вважає, що після приходу до влади голови Ради Міністрів Криму Володимира Самсонова, змінився стиль управління економікою Криму, він став більш оперативним.

Молоді українці виступали в Ліберті Парку

Т. Сібій і В. Малиновська (з калачем) вітають американську публіку традиційним українським привітом: хлібом і сіллю.

Джерзі Ситі, Н. Дж. (В. М.) — Молода танцювальна група української молоді в Джерзі Ситі щойно розвиває свої крила та набирає сил. Під вмілим керівництвом Анастазії Сібій, голови Союзу Українок Америки в Джерзі Ситі, ця група вивчає народні танці та гідно репрезентує українську громаду і Народний Дім у Джерзі Ситі.

Перший вдалий виступ молодих українців відбувся в часі Фестивалю у Ліберті Парку в дні 13-го червня. У повному народному вбранні танцюристи привітали глядачів традиційним хлібом і сіллю, а відтак вивели три народні танці у виконанні Віри Малиновської Тамари Сібій і Степана Ленчука.

Численно зібрана публіка привітала молоденьких виконавців щедрими і теплими оплесками.

У ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБУНІ І ТЕТИ

бл. п.

Олени Горбачевської

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

11-го липня 1993 р. о год. 8:30 ранку
в церкві св. Йосафата в Воррен, Миш.

Опечалені:
муж — РОМАН
син — ЯРЕМА

Хто знав бл. п. Олену проситься про молитви.

ПОДЯКА

Дня 26-го травня 1993 року з волі Всевишнього відійшов у вічність
наш найдорожчий
ЧОЛОВІК, БАТЬКО, СИН, БРАТ І СТРИЙКО

св. п.

АНДРІЙ ІВАСЬКІВ

Цією дорогою висловлюємо нашу найщирішу подяку родині, приятелям та знайомим, які чисельно прибули на похоронні відправи.

Сердечно дякуємо о. Олегові Жовніровичу і Ярославові Гнатюкові за похоронні відправи.

Спеціяльна подяка родині Іваськів з Філядельфії, що відвідували покійного; братові д-рові Ю. Ґноєві і Марії Поритко, що постійно мене підтримували в часі хвороби покійного.

Щира подяка моїм подругам з куреня „Верховинки", що так чисельно прибули на Панахиду, а особливо Ніні Самоків за прощальні слова.

Висловлюємо щиру подяку всім жертводавцям, що склали свої пожертви в пам'ять покійного:

На СЛУЖБИ БОЖІ зложили:

Т. Іваськів, В. Іваськів, Я. і О. Іваськів, В. і Н. Іваськів, М. і Л. Іваськів, П. Ґной, Ю. і О. Ґной, А. і. Магун, Б. і О. Кузишин, М. і С. Хемич, А. і М. Кузик, М. і Є. Борис, М. Поритко, Р. і Р. Мюкаку, Н. Біланич, В. Заяць, С. і О. Палидович, Б. Вірстюк, Г. і Я. Оберишин, С. Петеш, Д. і О. Темницький, У. і К. Григорович, Я. і Л. Федун, О. Склепкович, О. і А. Федун, В. Папуга, Б. і Є. Титла, В. і Н. Сафіян, родина Ваньо, родина Яблонських, О. і О. Кузишин, Б. і О. Кузишин, М. і К. Ваньо, З. і Є. Брожина, Б. і Л. Крамарчук, М. Соневицький, Ґ. і М. Шпинда, Д. і Т. Салієнза, П. і Р. Ривак.

На ФОНД ДІТЕЙ ЧОРНОБИЛЯ:

200 дол. — Володимир Іваськів;
по 100 дол. — Оля Іваськів, Я. і О. Іваськів, д-р Ю. Ґной, О. Ґной, М. Поритко, Г. Біланич, С. і М. Хемич, Р. і Г. Поритко;
по 50 дол. — Б. і О. Кузишин, Б. і О. Михайлів, В. і К. Воловодюк, Є. і М. Борис, Я. і Б. Титла, В. і М. Стойко, В. і О. Шевчук, М. і О. Гнатейко, Т. і А. Гнатейко;
по 40 дол. — В. Заяць, М. і Н. Титла;
по 30 дол. — Б. і Н. Титла, П. Ґной, M. Shorter, W. and R. Erlichman;
по 25 дол. — Д. і Я. Поритко, У. і Л. Декайло, А. Бідяк, М. і А. Юзенів, Д. і О. Дзядів, О. і Ф. Вірстюк;
по 21 дол. — родина Темницькі і М. Бакалець;
по 20 дол. — Таня Паславська, В. і І. Семенюк, М. і П. Іваськів, С. і Н. Воєцівський;
по 10 дол. — родина Уздейчук, М. Томашевський.

На ПЛАСТ в Україні: 50 дол. — родина Слюсарчук.
На УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в Ню Йорку: 100 дол. Оля Іваськів.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в таких церквах:

св. Миколая в Пассейку, 7-го липня, о го. 6:30 веч.;
св. Юра в Ню Йорку, 7-го липня, о год. 10-ій ранку;
св. Йосафата у Філядельфії, 6-го липня, о год. 8-ій ранку.

Про молитви в цей день просить
дружина - ОЛЯ з дітьми
та близька і дальша родина

ПОДЯКА

Вранці 18-го квітня 1993 р. перестало битись серце
нашої дорогої і ніколи незабутньої
ДОНЕЧКИ, СЕСТРИ І ТІТКИ

бл. п.

ГАЛІ ЛЕВ

Дуже дякуємо Всечеснішому о. Левові Ґолдейді за відправлення Парастасу, о. пароховi Пащакові, за відслуження Панахиди в похоронному заведенні; за похоронні відправи і відпровадження покійної на місце вічного спочинку. Пересилаємо наше щиросердечне дякую всім нашим приятелям і знайомим, що взяли участь у похоронах і поминках, як і тим, що особисто, телефоном чи листом зложили нам співчуття. Сердечно дякуємо жертводавцям на Служби Божі за спокій душі покійної Галі, за квіти і за щирі датки на різні цілі.

Ще раз наша щира подяка, а Всемогучий Господь нехай винагородить вас щедрими ласками.

МИХАЙЛО І МАРІЯ ЛЕВ — батьки
Сестра — АННА з родиною
Брат — МИРОН з родиною

Ділимося сумною вісткою
з родиною, знайомими і приятелями,
що в місті Бучачі відійшов у вічність
на 78-му році життя

бл. п.

МИХАЙЛО ДУБИК

нар. 14-го серпня 1914 р. в м. Любачеві.

ПОХОРОННІ БОГОСЛУЖЕННЯ відбулися 12-го червня 1993 р. в Бучачі, а тлінні останки зложемо на католицькому цвинтарі в Бучачі.

Залишив у смутку:

дружину — ОЛЮ
дочок —
ОЛЮ ШПАК
ЛЮБУ ЗІНКЕВИЧ
ВІРУ ДЖУРКО
сина — ЄВГЕНА з дружиною ЛЮДМИЛОЮ
і донею ІРЕНОЮ
братів — ІВАНА І МИКОЛУ в ЗСА
сестру — СТЕФАНІЮ КРАУС
шестеро внуків і одну правнучку

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в церкві Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії в Редінґу, Па.
31-го липня 1993 р.

Просимо про молитви за упокій його душі.

Опечалена РОДИНА

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ заявили, що ЗСА плянують більш не опонувати надання можливих позичок В'єтнамові міжнародними фінансовими інституціями. Таку акцію заплянувано як підкреслення того, що ЗСА оцінюють теперішню співпрацю В'єтнаму у виявленні пропалих без вісти американських військовиків.

Мати-героїня-страдниця

В надхненній праці, в невтомних пошуках непомітно минали в Україні мої останні дні серпня 1992 року. Тут саме і настав пам'ятний 29-ий день, призначений на відвідини Стефанії Горинь у Ходорові. Разом зі мною зайшли до неї на помешкання моя дружина, Олесь Дудин (ходорівський поет), Борис Глазунов (член Руху) та наш водій авта Володимир Ступак.

Привітавши достойну особу, я з'ясував причину відвідин — скласти наші найщиріші побажання щасливій матері, що зуміла виховати трьох видатних сучасних українських політиків — Михайла, Богдана й Миколу. Стефанія Горинь була сильно зворушена, на її лагідному обличчі появилася сльоза, а добрі й шляхетні очі щиро нас вітали, піднялися до мене її спрацьовані руки. Вона щиро нас усіх вітала і дякувала за відвідини. По короткій розмові я тут же попросив її розповісти широкій українській громаді про своє життя в минулому.

Розповідь свою розпочала Стефанія тремтячим голосом, який з кожною хвилиною ставав більше й більше спокійним і впевненим. Народилася вона 28-го липня 1911 року в мальовничій околиці Стрілищ. У її родині було два брати і дві сестри, якими вона щиро піклувалася, стаючи дуже часто в допомозі батькам. У школі була успішною, але закінчила всього сім клясів, бо треба було допомагати матері в домашній праці. Родина в цілому була патріотичною і національною свідомою. Світогляд їх формувався під впливом її двоюрідного брата, відомого організатора і борця ОУН Миколи Лебедя. Вона дуже любила пісню й театральне мистецтво. На одній виставі зустріла свого майбутнього чоловіка Миколу Гориня (народився 21-го листопада 1905 року) із Кнісела. Зачарував він її своєю добротою і чемністю — у 18 років вона вийшла заміж

Стефанія Горинь

Та любов і затишок родинного життя ніяк не могли відірвати Миколу від головного завдання — боротьби за волю України. Як член ОУН він працював у підпіллі і у вересні 1939 року над ним почався суд. Тіло його від польського звірячого побиття нагадувало одну суцільну рану. Прихід більшовиків приніс йому волю, але тільки на короткий час. Він повернувся до коханої дружини і двох синів, Михайла й Богдана. На жаль, волею довго не втішався, бо довелося приступити до боротьби в лавах УПА, уже проти прибулих більшовиків.

Тим часом його сини підростали з розумінням, що „їхнім найсвятішим обов'язком є служіння Богові та Україні, бо так робить батько, так навчає мати". До речі, ще зовсім малим хлопцем, коли поляки ув'язнили батька, Михайло, затиснувши у руках сокиру, стояв біля воріт. А коли його питали, чому такий повний люті, то відповідав: „Уб'ю жандарма за те, що забрав мого татка".

Недовго втішалася волею і вона, Стефанія, переслідувана на кожному кроці за те, що чоловік Микола воював в УПА; вона потрапила на список для вивезення разом з двома синами і з третьою дитиною, що мала от-от появитися на світ. 25-го грудня 1944 року їй наказали, щоб узяла з собою необхідні речі, дітей і готувалася до вивозу. Вона тим часом наказала синам утекти, а її забрали на допити до НКВД. Тоді відправили в камеру, де була ще одна жінка з дитиною. Через деякий час зайшов туди енкаведист і хотів відправити Стефанію у підвальне приміщення. Вона відповіла, що не може туди піти, бо маленька дитина з нею. А чуже малятко справді притулилося до неї і назвало її мамою. Це врятувало її.

Вона далі не втрачала надії на втечу. І швидко їй таки пощастило втекти і то з великою групою чоловіків. Але куди ж подітися в незнайомому Ходорові? Вона вирішила пробратися до рідних місць і йти до осель. Тут прийняв її один господар (на щастя, не впізнавши її), але дозволив пересидіти до вечора в хаті. А далі знову мандрівка в пошуках своїх синів. А тут 29-го січня народився ще один син, якого Стефанія назвала іменем чоловіка — Миколою.

Їй порадили підкинути комусь дитя, а самій рятуватись, та для матері не було нічого дорожчого за власну дитину. В той час старший Михайло став на службу в Дев'ятниках. Стефанію рятувала Анна Клапко, в якої було п'ятеро дітей і яка мала чуйне серце до людського нещастя. Та ось в селі облава „червона мітла". Клапко наказала Стефанії лягти в ліжко і не підніматись на впізнання. А на запитання: „Кто такая?" Клапко відповіла, що чоловікова сестра і „вона нікуди не піде, бо вона тільки народила". „І знову Бог допоміг," — вдячно заявила Стефанія.

Стефанія вирішила повернутись в Кнісело з Богданом і малесеньким Миколою. Щоб об'їхати центральні вулиці, вони пробиралися дальшими дорогами. А був це березень. На середині річки коні раптом провалилися, і вони опинилися в страшній небезпеці. Врятував їх Богдан, зумівши скинути ліца з коней. Стефанія промокла до кісток, крижана вода ломала кості, але Миколцьо був сухий. І так насилу вони добрались до Кнісела, де й перебули цей гіркий час.

1945 рік приніс з собою суцільні облави. Більшовики дали термін на зголошення тих, хто боровся проти них. Повернувся тоді до родини і Микола Горинь, поранений, але з міцною силою волі і бажанням вижити. За допомогою дружини він влаштувався на працю на Ходорівському цукровому заводі. Згодом переїхала туди і вся родина.

У 1949 році син Михайло закінчив Стрілищанську школу і поступив у Львівський університет, який закінчив в 1954 році. Цього ж року вступив у Львівський університет і син Богдан.

У 60-ті роки прийшла відлига в національному відродженні, подих волі захопив свідомих хлопців і дівчат. Та 1965 рік перекреслив усі сподівання. Почались масові арешти. Забрані каґебистами Микола Осадчий, Іван Гель і брати Горині — Михайло і Богдан. Матір спіткало страшне горе, думки роїлись одна за одною: „За що? Чи ж мислимо, щоб за любов до рідної мови, свого краю судили?"

Михайла засудили як зрадника „советской родіни" і відправили в Мордовію, згодом відправили в Мордовські табори і Богдана. Пізніше Михайла перевели у Володимирську в'язницю.

Через деякий час брати повертаються, але не полишають справи, якій присвятили своє життя. 3-го грудня 1980 року — другий арешт Михайла Гориня. І страшний вирок: 15 років позбавлення волі. Тим разом відбув вісім років неволі. Батько гірко це переживав. І уже хворими устами мовив: „Нехай би хто з молодих". Та Михайло, для якого батько був взірцем, відповів: „Для мене є щось дорожче, ніж моє власне життя". І тут раптом змінилось обличчя матері-страдниці, урвалося її розповідь, защеміло серце. Але тут же вона мовила: „Хтось мусить своє життя присвятити боротьбі за незалежність України, і такими є наші сини".

2-го лютого 1988 року з'їхалися сини до вітцівської хати, бо думали, що хвороба уже швидко скосить їх батька. А він тим часом попросив Богдана, який дуже схожий на нього, щоб той посадив його. І залунав тихий впевнений голос. Заспівав він „Ще не вмерла Україна" та улюблену пісню „Не пора". Всі дружньо підхопили за батьком слова, які змішувались з усміхом і гіркими сльозами. Помер Микола Горинь, колишній член ОУН, УПА, 5-го лютого 1988 року та залишив трьох синів-орлів, які продовжують його справу. А був це дуже відповідальний час, бо тоді саме тріщала „імперія зла" і від кожного патріота вимагалися великі зусилля для того, щоб Україна стала державою незалежною, суверенною та щоб її визнав весь світ.

У серпні 1992 року відвідав Стефанію Горинь її двоюрідний брат Микола Лебідь. Гостюючи у сестри, він найперше виявив бажання піти на могилу до побратима по боротьбі — Миколи Гориня. А тоді щиро подякував Стефанії за виховання синів.

Дійсно, велике щастя від Бога, що ми маємо таких матерів, героїнь-страдниць, як Стефанія Горинь, яка зуміла не тільки вижити в умовах нелюдської тиранії комуністичного режиму, але і виховати високосвідомих національних героїв — Михайла, Богдана і Миколу Горинів, які сьогодні є на керівних становищах в українській державі.

Прощаючись з дорогою господинею, усі ми сердечно їй дякували за її щиру розповідь, за її добре серце, за її великий труд, який вона вклала в державнотворчу скарбницю України.

Володимир Жила

НЕЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, ЩО він є власником телевізійної мережі „ФОХ" 5 з осідком в Ню Йорку, Федеральна комісія для справ комунікації дозволила австралійському більйонерові Ричардові Мирдокові стати знову власником щоденника „Ню Йорк Пост".

ЗІ ЗАКЛИКОМ ПРОВЕСТИ 7-го липня у Вірменії „день мирної революції" виступило вірменське опозиційне об'єднання „Національне самовизначення", очолюване колишнім дисидентом, а тепер депутатом парляменту Паруйром Айрик'яном. Воно вимагає резиґнації президента Левона Тер-Петросяна і Верховної Ради республіки на користь „влади національної згоди". У своєму зверненні до народу „Національне самовизначення" звинувачує теперішнє керівництво в тому, що воно „довело республіку до краху", однак підкреслює, що домагатиметься зміни влади не силою, а тільки мирним шляхом.

● РОЗШУКИ ●

РОЗШУКУЮ РОДИЧІВ
ІВАНА ЛУКАШКЕВИЧА,
дітей чи внуків,
який виїхав з України м. Угнів, Львівської обл., проживав в ЗСА, м. Картерет, Н. Дж.
Писати на адресу
Україна
Тернопільська обл.
283150 Бережани
вул. Рудницького 24
Лукашкевич Яків Григорович